

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Consultationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

esse considerandam, & secundum hæc donationem ratam, vel irritam declarandam.

SUMMARIUM.

Quando, & qua possit Prælatus regularis de rebus monasterij sui alienare sine consensu Capituli?

NOtandum, Prælatus regularis etiam sine consensu Conventus quasdam ex rebus monasterij donationes non magnas facere potest, si loci consuetudo, quæ irrationabilis non sit, id permittat.

Adverte hic. Tamen Prælatus regularis liberam habeat rerum Ecclesiæ administrationem, sicuti tradit *Gl. recepta in c. is cui 42. v. & libera de electione in 6.* tamen donare non potest *argum. Legis filius familias 7. ff. de donationibus.* Ex qua colligitur, si cui libera administratio concessa sit, eam non extendi ad perdendum, & simile dixi de Religioso, cui peculium à Prælato permissum est, *lib. 4. tra. 3. c. 7. n. 14.*

Excipitur primò. Quòd ex causa rationabili donare potest, videl. pietatis, vel misericordiæ, aut gratitudinis ergò, prout præcedente *c. dictum & significatum in cit. L. 7.* Imò talis donatio etiam ex rebus pupilli concessa est, considerato, quòd pupillo expediat *L. 1. §. cum tutor. ff. de administratione tutorum.* Ubi dicitur: alimenta servis, libertisque nonnunquam etiam exteris, si hoc pupillo expediat, tutor præstabit, solennia munera parentibus, cognatisque mittet.

Excipitur secundò. Quòd si consuetudo permittat, Prælatus donationes modicas, seu non magnas facere possit. Ita sumitur *ex textu hoc, & tradit Gl. finalis in c. cum nobis 19. de electione, & Gl. in cit. c. is cui.* partim quia consuetudo, si irrationabilis non sit, facultatem & jus dare potest, partim quia consuetudo facit, ut donationes sine querela, & avaritiæ suspicione facillè non possint omitti, nisi rerum status mutatus sit, quia v.g. onera, & expensæ monasterij augetur, vel reditus diminuti sunt, partim

quia, si consuetudo diuturna fuit, contra tus rationabiliter contradicit.

CAPITULUM IV.
Consultationibus.

PARAPHRASIS.

Si Ecclesia, priusquam vacat, seu vivente eo, qui Ecclesiam possidet, particulari personæ conferatur in titulum, irrita est collatio. Sin autem Episcopi auctoritate Ecclesia loco Religioso concedatur in proprietatem, rata est concessio, si tamen, ut persona, quæ Ecclesiam possidet, invita privari non debet, quamdiu vivit.

SUMMARIUM.

Collatio beneficij, vivente beneficiario, fieri non potest in titulum, quando in proprietatem in corporati pupillo monasterio, vel pralatura.

NOtandum, Licet beneficiatio vivente non possit fieri collatio beneficii in titulum *o. 1. 2. & ult. de concessione prebende,* tamen nihil obstat, quin beneficium quoddam vacans, seu vivente adhuc beneficiario, in proprietatem conferatur, seu incorporetur monasterio, vel pralatura, seu dignitati. Ratio discriminis est. Primò. Cum titulus beneficii in dissolubilis sit *c. Adhuc 1. 2. de filiis presbyterorum.* is autem in pones beneficiarium investitum, impossibile est, ut eo non remoto, alteri beneficium conferatur in titulum, quandoquidem unius Ecclesiæ, & cuiuseunque beneficii non possunt esse duo beneficiarii, seu intulati. *c. cum non ignores 15. c. in e. de prebendis, & docent DD. in c. super eo 1. eodem in 6.* At verò incorporatio beneficii non necessariò secum fert titulum in actu, sed tantum in habitu, cum frequentissimè sit, ut ad Prælatum monasterij v.g. pertineat Ecclesia parochialis, quoad habundantiam ratione incorporationis; ad alium autem, videlicet intitulatum Vicarium, quoad

ram, & titulum actualem, sicuti explicavi
in *disp. de Prælatiis* q. 208.

Secundò. Sacri Canones ad imitationem
civilium legum reprobanda pacta, si fiant de
futurâ successione in beneficio, quæ causa
est, cur, beneficiario vivente, non tantùm
conferri non possit, sed nec promitti bene-
ficiùm *c. 2. de concessione præbendæ*. At verò
si beneficiùm, vivente Rectore ejus, incor-
poratum, sive in proprietatem concessum
sit, monasterio, dignitati, vel præbendæ,
mortuo vel remoto beneficiario locus non
est successioni, quia beneficiũ secundum ti-
tulum principale vacare non censetur, sed
extinctum esse juxta ea, quæ docui *lib. 4.*
tit. 2. c. 9. n. 2. & consentit Clement, 2. de
rebus Ecclesiæ non alienandis.

CAPITULUM V.

Per tuas.

PARAPHRASIS.

Nobiles quidam Episcopum Florentinum
persecutionis, & schismatis tempore, do-
mini sustentarunt; sedato verò schisma-
te Episcopus ex mandato Alexandri III,
remuneracionis loco dedit ipsis in feo-
dum quatuor modios terræ, & successor
ipsius secundum morem ipsos in feudo
investivit. Verùm cum nobiles datam sibi
terram menturari curassent, non nisi duo
tercæ modij reperti sunt, ideòque feo-
dum integrari postularunt. Super hac
re dubitavit Episcopus Florentinus, pro-
pterea, quòd nobiles possessionem partis
adijciendæ non haberent, & ideò Episco-
pus eos de novo investire videretur, num
id ipsi liceret. Respondet Innoc. III. cum
Ecclesiæ in actibus suis fraudem ullam
committere non debeat, quòd Episcopus
secure possit feudum integrare, quando-
quidem infeudatio super quatuor modios
facta fuit nobilibus.

SUMMARIUM.

Ad fraudes cavendas, etiam contra
Ecclesiæ ad supplementum agitur.

Notandum primum. Episcopus, aliùsve
Prælati propter insidias, & vitæ pro-
priæ periculum licet se ad tempus abscon-
dere, vel ab Ecclesiâ discedere potest, ita
tamen, ut interim ea, ab hostibus fidei de-
trimentum non patiat, alioquin bonus
Pastor animam suam ponet pro ovibus *Joan.*
10. & ita docet *Innoc. in c. nisi n. 4. de re-
nunciacione*.

Notandum secundum. Justa causa est,
rem immobilem Ecclesiæ in feudum conce-
dendi ob remuneracionem beneficiorum
præstitorum Ecclesiæ, vel Prælato intuitu
Ecclesiæ. Ita *Abbas hic n. 2.* sicuti enim Ec-
clesiâ ad liberandum Prælatum à gravi peri-
culo ex pietatis lege, si opus sit, etiam bona
immobilia alienare potest, ita multò magis
in remuneracionem ejusmodi beneficij, vel
obsequij, in feudum dare, adhibitis tamen
juris solemnitatibus.

Notandum tertium. Ad Ecclesiâ, &
Ecclesiasticos maxime pertinet in actibus,
& contractibus ab omni fraude abstinere, &
conventa fideliter adimplere. Ita sumitur
ex *hoc c.* & videri potest *Gl. in antient. hoc*
jus v. ut plus causa 10. q. 2.

Notandum quartum. Si cui titulo feo-
di, vel venditionis acquisitum sit jus ad
certam quantitatem agrorum, v. g. quatuor
jugera, & traditio facta sit minoris quan-
tatis, agi potest ad supplementum, v. g.
duorum jugerum, quæ in mensuratione de-
sunt, nam iste est error facti, qui involun-
tarium operatur in decepto, sicuti *Imola*
notat n. 5. quare inanem in hoc casu ser-
vulum habuit Episcopus, quasi de novo
aliqua fieret infeudatio duorum jugerum,
quòd eorum possessio antea acquisita non
esset; satis enim est, si infeudatio quatuor
jugerum antecessit, per quam jus acquisi-
tum fuit nobilibus vasallis, ut ejus vigore
traditionem petere, possessionemque acci-
pere possent. Ita colligitur ex *hoc c. secun-
dum integram lectionem*.

CAPI-